

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

Director: **D. ALEXANDRESCO****ABONAMENTUL**

Pe an 30 lei; 6 luni 16 lei; 3 luni 8 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Străinătate: 40 lei pe an, 20 pe 6 luni

A P A R E

De două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCUREȘTI

11 — Strada Artei — 11

In dosul Palatului Justiții

SUMAR:**JURISPRUDENȚĂ ROMÂNĂ:**

Curtea de casație, s. I și Tribunalul Tutova: *Profira Iancu Trandafirescu cu Bancilă și Casandra Obreja, cu o Observație de d-l D. Alexandresco;*

Curtea de casație, s. II: *Societ. Naționala de asigurare cu Ușer Gherșen și Sindicul fal. Gherșen;*

Idem: C. G. Vernescu și Ecaterina Singuroff cu Soc. de Economie din Iași și alții;

Tribunalul Iași, s. II: *Strut A. Ida, opoziție ca parte civilă în penal cu o Nota;*

Informații. — Bibliografie.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ**INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, Sect. I**

Audiența de la 17 Noembrie 1903

Președenția D-lui **CH. PHEREKYDE**, Președinte

Profira Iancu Trandafirescu cu Gh. Constantin, Vasile Băncilă și Casandra Iorgu Obreja

Donațiune. — Lipsa de acceptare din partea donatarului. — Confirmarea tacită din partea moștenitorilor darurilor. — Prescripție. — Art. 1167, § ultim, art. 1900 C. civ.

Nulitatea unei donațiuni pentru lipsă de acceptare din partea donatarului, poate fi acoperită, în privința moștenitorilor darurilor, în urma morții acestuia, prin confirmarea lor expresă sau tacită. Este, prin urmare, aplicabilă în specie, prescripția de dieci ani statornicită de art. 1900 C. civ., această prescripție nefiind de cât o confirmare tacită.

Decisiunea 496/903. — Casată sentința Trib. Tulova No. 73/903 (*) în urma recursului făcut de Profira Iancu Trandafirescu, în proces cu Gh. Bancilă și alții.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l M. Paleologu; și

Pe d-l avocat G. Tașcă din partea recurenților, în lipsa intimaților, în dezvoltarea motivelor de casare.

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare invocat:

• Exces de putere, violare și rea interpretare a art. 1167 combinat cu art. 1900 și 1168 C. civ.

• Tribunalul găsește că actul de donațiune este nul și ca atare el nu mai putea fi confirmat, și acest limbagiu îl ține și față de moștenitorii lui Pașcanu.

• Ori, dacă față de Pașcanu actul era nul și nu mai putea fi ratificat (art. 1168), față de moștenitorii săi însă ratificarea este cu putință (art. 1167 C. civ.).

• Ratificarea tacită însă se face și lăsând să treacă 10 ani fără să se ceară nulitatea actului; și, de și tribunalul constată că acest timp a trecut, totuși respinge apărarea mea basată pe prescripția invocată din art. 1900 Cod civil.

• Judecând ast-fel, tribunalul a comis un exces de putere, a interpretat greșit și a violat textele de lege mai sus citate.

Având în vedere sentința supusă recursului, din care rezultă că Gh. Băncilă și cei-alții intimați în recurs, în calitate de moștenitori ai defunctului Gh. Pașcanu, au intentat în contra soților Profira și Iancu Trandafirescu, recurenții de azi, acțiune în revendicare a 14 prj. pământ ca făcând parte din succesiunea autorului lor Gh. Pașcanu; că Trib. în apel, prin sentința supusă recursului, le a admis acțiunea ca întemeiată;

Având în vedere că recurenții, pe lângă alte mijloace de apărare la acțiunea intentată contra lor, a opus și pe acela din care trag sus arătatul motiv de casare;

Considerând că, de și art. 1168 C. civ. prevede că neobservarea condițiilor și a formei cerute de lege pentru existența unei donații, o face inexistentă și, ca atare, nu se poate confirma de către donator, însă art. 1167 C. civ., prin derogare de la această dispozițiune, dă drept erezilor donatarului de a confirma, ratifica sau executa o atare donațiune după moartea lui; iar termenii legii fiind generali, urmează că această derogare se aplică la ori ce excepție care ar putea fi invocată, fie ea contra validității, fie contra existenței donațiunii;

Considerând că această confirmațiune ne schimbându-și natura când se face de către erezii unui donator, urmează că trebuie a fi aplica dispozițiunile generale ale dreptului comun, adică: că poate a fi atât expresă cât și tacită;

Considerând că confirmațiunea tacită rezultă din faptul tăcerii sau inacțiunii în timp de 10 ani din momentul ce acțiunea în nulitate este deschisă; căci prescripția acestei acțiuni, prevăzută de art. 1900 C. civ., nu este de cât o presumpție de ratificare, adică: o confirmație tacită;

Că așa fiind, erezii unui donator pot confirma o donațiune lipsită de condițiunile sau formele cerute de lege, prin tăcerea lor în timp de 10 ani, precum ar fi putut-o confirma prin execuția voluntară, sau prin vre un act;

Având în vedere că, în specie, Trib. puțând ca principiu că o donațiune inexistentă atât timp cât donatorul ar fi în viață, din cauza neacceptării ei de către donatar, nu poate fi confirmată după moarte de erezii lui, nici expres și nici tacit, adică: prin opunerea prescripției de 10 ani, a interpretat rău, și prin urmare, a violat disp. art. 1167 și 1900 C. civ.;

Că așa fiind, mijlocul de casare se găsește întemeiat.

Pentru aceste motive, Curtea, casează, etc.

(*) A se vedea în pagina următoare (N. R.).

TRIBUNALUL JUDEȚULUI TUTOVA

Audiența din 15 Februarie 1903

Președenția D-lui S T U R D Z A, Președinte

Profira I. Constantinescu cu Băncilă și alții

Sentința civilă No. 73

Donațiune.—Lipsa de acceptare din partea donatarului.—Confirmarea din partea moștenitorului dăruitorului.—Inadmisibilitate.—Art. 1167, § ultim și 1900 C. civ.

O donațiune care n'a fost acceptată de donatar în timpul vieții dăruitorului, nu mai poate, în urma morții acestuia din urmă, să fie confirmată de moștenitorii lui nici în mod expres, nici tacitamente. Art. 1167, § ultim și 1900, care cuprind o confirmare tacită, nu sunt aplicabile în specie, nefiind vorba de o viciu de formă, ci de o donațiune inexistentă pentru lipsă de consimțământ.

Tribunalul, deliberând, și

Considerând că, independent de viciurile de formă ce presintă un act de donațiune, independent de ori ce altă excepțiune, ce s'ar putea ridica contra validității unei donațiuni de la care toate pot renunța erezii donatorului, un lucru este cert și anume: dacă donațiunea n'a fost de fel acceptată; dacă donatorul n'a dat consimțământul său; în acel caz, contractul nu s'a putut forma, donațiunea a rămas fără ființă; și atuncea ne mai fiind în joc o nulitate de formă, un viciu de consimțământ sau altă cauză de nulitate, ci o lipsă totală de consimțământ din partea uneia din părți contractante, ceea ce împiedică chiar formarea convențiunei, nu va putea nici o dată fi vorba de ratificare și nici de o acțiune în nulitate, nici, prin urmare, de prescripțiunea unei asemenea acțiuni; că, în asemenea privință, nu este loc de a se face vre-o deosebire între contractul de donație și celelalte contracte; că și donațiunea, ca și ori care alt contract, nu se poate forma de cât cu concursul consimțământului și a celui care se obligă și a celui în favoarea cui obligațiunea este contractantă; că, până la acceptațiunea donatarului, nu este actul prin care donatorul declară că dăruiește, nu este de cât un act exprimând voința sa, un act care nu'l obligă; căci nimene nu poate să facă a se naște o obligațiune în sarcina sa prin o simplă manifestațiune a voinței sale; mai trebuie încă și voința creditorului de a primi oferta făcută, și de a deveni creditor; trebuie, deci, ca donatarul să consimtă a primi lucrul ce i sa donat și acel consimțământ expres sau tacit să fie dovedit, și încă să se dovedească că el a fost dat în timpul când putea fi dat, adică: pe când trăia donatorul; căci, după moartea lui, nu va mai putea avea loc acel concurs de voințe necesar pentru a se forma o convențiune, și contractul ar rămâne neîncheiat chiar de s'ar obține consimțământul erezilor sau reprezentanților celor ce se obligase; ar trebui din partea lor o nouă ofertă, ar trebui să se facă cu ei o nouă convențiune; nu s'ar putea însă da existența acelei convențiunii, ce din cauza morții nu s'a putut forma între autorul lor și cea-laltă parte (vezi în acest sens: *Laurent*, vol. 15 despre consimțământul în contracte și *Baudry-Lacantinerie*, vol. I al *Obligațiunilor*, pag. 40); că, ast-fel fiind, rămâne a se vedea dacă Bugan a acceptat donațiunea pe când trăia Pașcanu; că, în primul loc, de observat este, că donațiunea s'a făcut în anul 1869 și că Bugan n'a luat parte la formarea actului; ca, apoi, Pașcanu a murit în anul 1882, luna Martie, după cum resulta din actul său de moarte, și că nu se presintă nici un act scris, sau început de dovada scrisă, din care să rezulte că în tot acest interval de timp Bugan ar fi avut măcar cunoștința de donațiunea ce i se făcuse, dar încă să o fi acceptat; că, de altmintrelea, este cert, că pentru a face asemenea probă, intimații ar trebui să prezinte un înscris și încă cu dată certă, anterior morții lui Pașcanu; că, în adevăr, după art. 1191 Cod. c., dovada despre un lucru oare-care de o valoare mai mare de 150 lei nu se poate face cu marturi, de cât în casurile când n'a fost cu puțință de a avea dovada scrisă; dar, în specie, cum ar putea susțin soții Trandafirescu, este că n'au putut sași procure asemenea dovadă, când lucrul nu depindea de cât de Bugan;

prin urmare, nefiind dovedită acceptațiunea donațiunei, apărarea părților cade cu desevirșire, și dinșii ne putând justifica titlul ce'l pretind pentru a deține mai departe averea rămasă după def. Pașcanu, trebuie să o restituie moștenitorilor acestuia;

Vedând că chiar dacă s'ar admite, contrar cu legea și principiile expuse mai sus, că soții Trandafirescu ar putea dovedi cu marturi și presunțiuni că autorul lor a dat consimțământul său tacit la donația făcută și, ast-fel, convențiunea a luat naștere înainte de a muri Pașcanu, încă, în specie, această dovadă lipsește cu desevirșire; că, în adevăr, precum s'a spus, din nimic nu rezultă că C. Bugan a avut macar cunoștința de donațiune; că, de la 1869 până la moartea sa, Pașcanu a continuat a stăpâni el însuși imobilele donate și numai după ce a murit, Bugan, care trăise cu el, crescut în casa lui, preținându-se chiar înfiat de Pașcanu, numai după aceea el a intrat în stăpânirea acestei succesiuni (vezi, în privința acestor fapte, declarațiunile categorice ale tuturor marturilor ascultați la prima instanță, în ziua de 27 April 1902, atât în pretenția părților cât și, pretenția reclamanților); că dacă Bugan, trăind pe lângă Pașcanu ca un fiu adoptiv, crescut de suflet, locuia în aceleași case, muncea pe lângă el, ar fi avut chiar și parte din foloasele pamânturilor, totuși nu se poate cătuși de puțin deduce de aci că, până la moartea lui Pașcanu, el le a privit vre-o dată ca proprietatea sa; că, ast-fel, părții n'au fost în stare a dovedi nici cu marturi, nici cu presunțiuni că autorul lor C. Bugan a acceptat donațiunea ce i se făcuse, și prin urmare, cea donație rămânând fără ființă, reclamații n'au putut să o ratifice prin tăcerea lor timp de 10 ani de la moartea autorului lor;

Pentru aceste motive, respinge, etc.

Sturdza, T. Buicliu, D. Volanschi.

Observație. — Contrar celor ce se petrec în unele legislațiuni străine, de exemplu: în Codul de procedură sârbesc (art. 564), după care donațiunea nu este un contract solemn, și unde o donațiune, chiar verbala, urmată de executare, este validă (1); la noi, ca și în Codul francez, donațiunea este un contract solemn, pentru care se cer anume condițiuni, adică: un act autentic (art. 813), soluție admisă și în Codul german (2).

Deci, în lipsa unui act autentic, donațiunea ar fi inexistentă sau n'ar avea ființă (3). Aceasta rezultă atât din art. 813, cât și mai cu seamă din art. 1168, după care *donațiunea nulă în privința formelor, trebuie să se refacă cu formele legiuite.*

Viciurile unei donațiuni n'ar putea, deci, fi reparate prin un act confirmativ, nici de dăruitor, nici de donatar, de și legea vorbește numai de cel dintâi. Donațiunea nu poate, în adevăr, fi inexistentă pentru dăruitor și anulabilă pentru donatar; ea fiind inexistentă față cu ambele

(1) Cpr. Trib. Dolj, *Dreptul* din 1901, No. 25.

(2) Pentru validitatea unui contract, prin care o prestațiune este promisă cu titlul de donațiune, dice art. 518 din C. german făgăduința trebuie să fie constatată în justiție, sau prin act făcut înaintea notarului (*ist die gerichtliche oder notarielle Beurkundung des Versprechens erforderlich*). Acest text adaugă, însă, că lipsa de formă se acopere prin executarea prestațiunei promise, și aceasta fără a se distinge între dăruitor și moștenitorii lui: *Der Mangel der Form wird durch die Bewirkung der versprochenen Leistung geheilt*.

(3) Curtea din Iași stabilește foarte bine acest principiu. Vezi *Dreptul* din 1881, No. 4. Cpr. și C. Craiova, *Dreptul* din 1898, No. 84, și din 1899, No. 43.

părți contractante, nici una din ele n'o poate confirma, ci trebuie s'o refacă în formele legiuite (art. 1168) ⁽⁴⁾; pentru-că neantul nu poate fi confirmat, soluție care se va aplica prin analogie la toate contractele solemne în genere, precum: convențiunile matrimoniale, ipotecile, etc. ⁽⁵⁾.

Dar, dacă dăruitorul nu poate nici în mod expres, nici tacitamente, să confirme o donațiune nulă în privința formelor, pentru că legea o consideră ca inexistentă, aceeași regulă ar trebui să fie aplicabilă și moștenitorilor săi, de-oare-ce un act inexistent nu poate fi transformat în un act anulabil prin moartea autorului său. Neantul tot neant rămâne. Cu toate-acestea, legiuitorul, prin art. 1167 § ultim, admite soluția contrară.

După acest text, care, ori cât s'ar dice, este o anomalie, de și el se vede reprodus în Codul italian (art. 1311) și în alte legislațiuni străine, moștenitorii sau reprezentanții dăruitorului (*ses ayants-cause*) pot să confirme atât expres cât și tacitamente o donațiune care ar fi nulă în privința formelor, însă numai în urma morței dăruitorului. Confirmarea care ar avea loc înaintea morței dăruitorului, ar avea, în adevăr, caracterul unui pact succesoral oprit de lege (art. 702, 965, 1226).

Art. 1167 § ultim, aplicând, deci, moștenitorilor sau reprezentanților dăruitorului, dreptul comun, art. 1900, inaplicabil dăruitorului, este din contra aplicabil moștenitorilor săi, de și chestiunea este controversată.

Acești din urmă vor putea, deci, să confirme donațiunea prin tăcerea lor timp de zece ani, după cum ei pot s'o confirme prin un act osebuit, sau prin executarea ei (art. 1167).

Prin o stranie anomalie, pe care autorii în zadar caută s'o explice ⁽⁶⁾, donațiunea care, în timpul vieței dăruitorului, nu-și avea ființă, se consideră ca existentă după moarte sa, fiind-că ea este supusă confirmării. Moștenitorii vor trebui, deci, să propună nulitatea în curs de zece ani de la moartea autorului lor; căci dacă în acest timp ei rămân în inacțiune, viciile actului dispar și el devine valid ⁽⁷⁾.

⁽⁴⁾ Demolombe, XXIX, 743. — *Contrà*: Larombière, *Oblig.*, IV, art. 1339, 1340, No. 12.

⁽⁵⁾ În privința contractelor solemne altele de cât donațiunea, solemne, chestiunea este însă controversată. Veđi t. VII a Comentariilor noastre, p. 48. În cât privește în special convențiile matrimoniale, veđi t. VIII al Coment. noastre, p. 43 și 72, text și nota 1.

⁽⁶⁾ Veđi diversele explicațiuni prin care doctrina caută a justifica această dispoziție excepțională și inexplicabilă, în Planiol, III, 2532. Mourlon, II, 1597. Arntz, III, 367. T. Hue, VIII, 278. Laurent, XVIII, 593. A. Cerban, *Gaz. tribunalelor* (Iași), anul 1900, No. 2. Veđi și nota lui Devilleneuve, în Sirey, 54. 2. 236.

⁽⁷⁾ Cpr. în acest sens: Cas. rom. și C. Craiova, *Curierul Judiciar* din 1900, No. 22 și *Dreptul* din același an, No. 74. *Dreptul* din 1899, No. 43 și 60. *Dreptul* din 1898, No. 84. C. București, *Dreptul* din 1900, No. 46. Trib. Dolj, *Dreptul* din 1901, No. 25. Trib. Iași, *Dreptul* din 1883, No. 17. T. Hue, VIII, 278, în fine. Leroux de Bretagne, *Nouv. tr. de la prescription*, II,

Confirmarea din partea moștenitorilor dăruitorului, fie expresă, fie tacită, nu suferă nici-o îndoială de câte-ori donatarul a acceptat donațiunea, însă nu și-a dat consimțimentul în forma autentică. Chestiunea pare însă a fi îndoelnică în caz când donatarul n'a acceptat donațiunea în timpul vieței dăruitorului. Tribunalul de Tutova, prin sentința ce publicăm astă-zi, decide că moștenitorii dăruitorului nu pot confirma nici în mod expres, nici tacitamente, donațiunea inexistentă din cauza lipsei de consimțiment din partea donatarului. Această sentință a fost însă cu drept cuvânt casată. În adevăr, atât doctrina cât și jurisprudența sunt de acord pentru a decide că nulitatea unei donațiuni, pentru lipsă de acceptare din partea donatarului, poate fi acoperită prin confirmarea expresă sau tacită a donațiunii, în privința moștenitorilor dăruitorului. «Considerând, dice Curtea din Bastia, că executarea voluntară a unei donațiuni de către moștenitorii sau reprezentanții dăruitorului, în urma morței acestuia, îi împedecă de a mai opune atât viciile de formă ale donațiunii, cât și orî ce alte excepțiuni; că generalitatea acestor termeni cuprinde neapărat și viciul ce ar resulta din lipsa de acceptare» ⁽⁸⁾.

O altă decizie a Curței din Toulouse pune, de asemenea, în principiu că moștenitorul care a lăsat să treacă zece ani de la moartea autorului său, fără a urmări nulitatea donațiunii făcută de acest din urmă, pentru lipsă de acceptare din partea donatarului, nu mai poate invoca această neregularitate, și că acțiunea sa poate fi respinsă prin prescripția statornicită de art. 1900, de și această prescripție nu era opozabilă dăruitorului ⁽⁹⁾.

Or, aceasta este tocmai speța judecată de trib. de Tutova și de Curtea noastră supremă. Iată cum Devilleneuve, care adnotează decizia suscitată a Curței din Bastia, justifică această soluție:

«Nulitatea care rezultă din lipsa de acceptare a donațiunii este necontestat o lipsă de formă, care nu poate fi imputată nici dăruitorului, nici moștenitorilor săi, fiind-că donatarul putea să accepte prin act separat. Ce se va întâmpla, deci, atunci când donatarul va muri înainte de a fi acceptat donațiunea? Dăruitorul putea el să confirme donațiunea executând-o față de moșteni-

1143. Vazeille, *Prescription*, II, 546 (ed. din 1832). Troplong, *Don et test.*, II, 1086. Colmet de Santerre, V, 313 bis I. Laurent, XII 229 și 482 urm.; XVIII, 592 și XIX, 13, etc.—*Contrà*: Demolombe, XXIII, 296 și XXIX, 120, 121. Marcadé, V, art. 1340, No. III, p. 101. Larombière, IV, art. 1304, No. 62. Saintespès-Lescot, *Donations et testaments*, III, 581. Acești autori aplică în specie prescripția de trei-deci de ani.

⁽⁸⁾ Veđi Sirey, 54. 2. 238.

⁽⁹⁾ C. Toulouse, D. P. 61. 2. 79. Sirey, 61. 2. 393. În același sens: Fuzier-Herman, *C. civ. annoté*, III, art. 1304, No. 91 și art. 1340, No. 2. Larombière, *Oblig.*, IV, art. 1339, 1340, No. 16.

torii donatarului? Art. 1339 din Codul civil (1168 C. rom.) se opune la aceasta. Art. 1340 din același Cod (1167, § ultim C. rom.) admite prin generalitatea termenilor săi, soluția contrară, în privința moștenitorilor dăruitorului».

Așa dar, ne vedem siliți a conchide că o donațiune neacceptată de donatar, în timpul vieții dăruitorului, poate, în urma morții acestuia, să fie confirmată de moștenitorii dăruitorului. Soluția pare cam stranie, o mărturisim, fiind-că contractul, în asemenea caz, este inexistent pentru lipsă de consimțământ. Dar oare donațiunea nu tot inexistentă este și atunci când donatarul a acceptat-o, fără a-și manifesta consimțământul în forma autentică? De sigur că da, pentru-că, fără îndeplinirea formelor prescrise de lege *ad solemnitate*, nu există contract. *Forma dat esse rei*. Și cu-toate-acestea, nime nu poate tăgădui, în asemenea cas, posibilitatea unei confirmări exprese sau tacite din partea moștenitorilor dăruitorului. Or, contractul fiind în ambele cazuri inexistent, soluția nu poate fi de cât tot aceeași. Oprind confirmarea unei donațiuni inexistente, din partea dăruitorului (art. 1168), legiuitorul, prin o sancțiune penală impusă atât dăruitorului cât și donatarului, a voit să asigure îndeplinirea formelor solemne prescrise în privința donațiilor în interesul terților. Permițând, din contra, confirmarea din partea moștenitorilor dăruitorului (art. 1167, § ultim), legiuitorul nu mai are în vedere de cât interesul acestor din urmă. El le-a permis de a renunța la viciurile donațiunii ce ei puteau să opue, și de a aduce la îndeplinire intențiunea bine-făcătoare a autorului lor, dacă aceasta este voința lor. Altă explicație plausibilă nu se poate da art. 1167 § ultim și 1168.

D. Alexandresco

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, Secția II

Audiența de la 14 Ianuarie 1903

Președinția D-lui N. MANDREA, Președinte

Soc. «Naționala» de asigurare cu Ușer Gherșen și Judele sindic al falim. Ușer Gherșen

Contracte sau convențiuni.—Interpretarea lor.—Fapte.—Depunerii de martori.—Presumpțiuni.—Aprecieri lor.—Suveranitatea instanțelor de fond.—Casație.

Interpretarea clauselor dintr'un contract și aprecierea faptelor întemeiată pe depunerii de martori și presumpțiuni, sunt de atributul suveran al instanței de fond când aceasta și motivează hotărîrea sa, destul numai să nu comită vre-o eroare gravă de fapt sau să denatureze voința părților.

Decisiunea No. 12/903.—Respins recursul făcut de Soc. Naționala de asigurare contra deciziei

Curței de apel București, s. II, No. 37/902 în proces cu Ușer Gherșen și Judele sindic al fal. Gherșen.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l consilier Hentescu;

Pe d-nii avocați P. Grădișteanu și Șoimescu, în desvoltarea motivelor de casare;

Pe d-l avocat Mitileneu, în combateri; și

Pe d-l Jude sindic, care s'a referit la concluziunile d-lui Mitileneu.

Deliberând,

Asupra motivului I de casare:

«Eroare grosieră de fapt și violarea aliniatului al doilea și § 14 cap. VIII din contractul de asigurare;

«Curtea prin deciziunea sa ne condamnă și la plata de dobânzi, de și alin. al II al § 14 de sub capitolul VIII din condițiuni sună clar: Tot așa în cas de judecată, Societatea nu poate fi obligată nici la consemnarea despăgubirei, nici la plata de dobânzi. Pentru a ne condamna, Curtea argumentează că: în privința dobânzilor cerute nu s'a desvoltat vre-o obiecțiune, nici în concluziunile scrise depuse la tribunal, nici la desbaterile ce au avut loc înaintea Curței;

«Or tocmai această argumentațiune constituie eroarea, căci Curtea recunoaște prin chiar decizia în chestiune că: avocatul nostru a susținut motivele de apel și apărarea în sensul concluziunilor ce a depus înscris la prima instanță, și în concluziunile scrise depuse de noi la tribunal, la pag. 2, rândul 31, e zis clar: La daune nu putem fi condamnați, pentru că după § 14 alin. II al capit. VIII din contractul de asigurare, nu putem fi condamnați nici măcar la dobânzi».

Având în vedere deciziunea supusă recursului, din care se constată că Curtea de apel a condamnat pe recurenta Societate să plătească intimatului suma de 8968 lei cu procente legale, valoarea imobilului și a mărfii și a mobilierului asigurate la acea Societate și distruse de incendiu;

Considerând că, pentru a condamna și la dobânzi, Curtea de apel constată că în această privință, Societatea nu a făcut nici o obiecțiune, nici în concluziunile scrise, nici la desbaterile ce au urmat înaintea Curței;

Că de și recurenta Societate invoacă, prin motivul de casare, că în privința dobânzilor a cerut să fie apărută prin concluziunile scrise, depuse la Tribunal, totuși din aceste concluziuni se constată că numai în ce privește dauna pentru clădire Societatea a cerut să fie apărută de dobânzi, iar nu și în privința mărfurilor și mobilierului;

Că, prin urmare, când Curtea pentru a condamna și la dobânzi, a declarat că în această privință Societatea nu s'a opus, nu a comis nici o eroare gravă de fapt și deci motivul de casare are a fi respins;

Asupra motivelor II, III și IV:

«Greșită interpretare și violarea § 4 și 9 ale capitolului VI și al § 3 și 6 ale capitolului V din contractul de asigurare.

«Intru cât privește despăgubirea pentru mărfurile și mobilierul incendiat, noi am opus d-lui Ușer Gherșen că este decăzut din calitatea de asigurat, și că prin urmare nu mai are drept la vre-o despăgubire:

1) Pentru că nu s'a conformat § 3 cap. V din contract și nu ne-a comunicat în termen de 3 zile încetarea sa din plăți, sancțiune prevăzută de § 6 al aceluiași capitol;

2) Că nu s'a conformat § 3 al capitolului VI din contract și nu ne-a prezentat în termen de 8 zile de la data incendiului o listă detaliată certificată de densus, a mărfurilor distruse, daunate și salvate, sancțiunea prevăzută de § 5 al capitolului VI; și

3) Că a violat § 9 al capit. VI din contract ascuzând din mărfurile salvate și exagerând cu modul acesta quantumul daunei.

«Curtea conchide că din momentul ce, atât clădirea cât și mobilierul și mărfurile au fost asigurate prin una și aceeași poliță, trebuia sau să nu plătim nici despăgubire pentru clădire, sau să plătim despăgubiri pentru clădire și pentru marfă și mobilier fiind vorba de o singură și aceeași avere asigurată și responsabilitatea neputându-se divide.

«Acest mod de a raționa constituie o adevărată denaturare a contractului, sau cel puțin o evidentă și grosieră eroare de fapt, de oare-ce nu este vorba de o singură și aceeași avere asigurată,

cum zice Curtea, ci de diferite averi imobiliare și mobiliare asigurate prin aceiași poliță;

•Faptul că pentru ușurarea manipulară, s'a emis o singură poliță în loc de mai multe, nu schimbă întru nimic cesiunea, din moment ce este neîndoios că este diferită avere, diverse asigurări cu diverse premii și chiar cu diverse stipulațiuni de ex.: pentru marfă îndatorirea impusă asiguratului de a ține registre de intrare și eșire a mărfurilor asigurate;

•Fiind dar vorba de diverse averi și că toate decăderile opuse de noi erau numai la asigurarea obiectelor mișcătoare, este evident că aceste decăderi nu se puteau resfrânge și asupra asigurării clădirei, și că prin urmare, faptul că am achitat despăgubirea pentru clădire nu poate fi interpretat ca o renunțare la decăderile care privesc asigurarea mărfii și mobilierului.

III. •Curtea mai violează principiile de drept că indivizibilitatea ne fiind stipulată, se poate crea prin interpretațiune, și că renunțările nu se presupun mai cu seamă din partea persoanelor morale.

IV. •Eroare grosieră de fapt și eroare de drept.

•Curtea în primul său considerant afirmă că lichidarea nu s'a terminat, numai pentru că daunatul nu a primit suma oferită de liquidator. Liquidatorul însă, în mod formal, a pus rezerva aprobării de către direcțiune.

•Putea dar primi daunatul suma oferită de liquidator, fără ca pentru aceasta lichidarea să fie terminată; rămâne totul supus la decisiunea ulterioară a Direcțiunii, Curtea raționează greșit în drept când declară neadmisibilă apărarea noastră fără să țină seamă de această rezervă, pe care o ignoră cu desăvârșire. În speță una din decăderi relativă la marfă și mobile nici se putea invoca de liquidator, care nu era în pozițiune de a o cunoaște, de oare ce daunatul a fost declarat în faliment în urma lichidării.

V. •Violarea dispozițiilor art. 1169 și 1170 din Codul civil. Onor Curte de apel zice: Considerând lipsa de registre și acte care susține daunatul că au fost distruse de incendiul aserțiunea contra căreia nu s'a putut invoca vre-o presumpțiune puternică.

•Prin nici un alt considerant nu se mai vorbește cum se stabilește arderea, iar martorii nu erau invocați, de cât spre a stabili valoarea mărfii distruse, iar nu arderea registrelor și actelor, așa dar Onor Curte a luat drept bună aserțiunea adversarului fără să o probeze el, și a admis-o ca dovedind arderea registrelor și actelor, pentru că noi n'am prezentat presumpțiunilor puternice că n'au ars, Onor Curte prin urmare a violat dispozițiunile ziselor articole.

Considerând că se constată că Curtea de apel pentru a stabili valoarea daunei suferită de intimat se întemeiază pe depunerile de martori și pe presumpțiuni, iar opunerile societății la dreptul ce ar avea intimatul de a fi despăgubit, Curtea le respinge, interpretând clausele din contractul de asigurare, asemenea susceptibile a fi interpretate ca ori-ce clause de contract;

Că interpretațiunea clauselor din contractul părților și aprecierea faptelor, întemeiată pe depunerile de martori și presumpțiuni, sunt de atributul suveran al instanței de fond, când aceasta și motivează decisiunea sa, ca în speță, fără să comită vre-o eroare gravă de fapt sau să denatureze voința părților, cum se susține;

Considerând că decăderile invocate de Societate în virtutea acestui contract, Curtea le înlătură, după ce motivează că este o singură asigurare și că Societatea a renunțat la acele decăderi prin propriul său fapt;

Că în privința liquidării invocate de Societate, Curtea de apel de asemenea o respinge, motivându-și decisiunea sa;

Considerând că fiind constant că asiguratul susținuse arderea atât a mărfurilor cât și a registrelor, Societatea asigurătoare trebuia să dovedească că registrele nu au ars;

Că întru cât nu a fost destoinică a face această dovadă, care pe ea o privea, motivul are asemenea a se respinge ca neîntemeiat.

Că de aceiași toate mijloacele de recurs sunt neîntemeiate și au a fi respinse.

Pentru aceste motive, Curtea, respinge recursul, etc.

INALTA CURTE DE CASATIE ȘI JUSTITIE, Secția II

Audiența de la 11 Noembrie 1903

Președenția D-lui N. MANDREA, Președinte

C. G. Vernescu și Ecaterina Singurof cu Societatea de Economie din Iași și alții.

Urmărire imobiliară.— Excepțiuni.— Necompetință.— Conexare.— Ordinea în care au a fi propuse.— Conexare.— Casul când este loc la conexare.— Tribunalul ales prin actul de ipotecă.— (Art. 110, 111 bis și 523 din Pr. civilă).

Urmărire imobiliară.— Afipite și publicațiuni.— Sarcini ce trebuie trecute.— Contract de locațiune transcris.— Netrecerea lui.— Când atrage nulitatea.— (Art. 506, 512 și 735 Pr. civilă).

Urmărire imobiliară.— Adjudecare.— Depunerea prețului.— Creanțe depuse drept preț.— Cum trebuie să fie acele creanțe.— Dacă adjudecatorul poate depune drept preț și creanța unui alt creditor.— Condițiuni.— Tablou de ordinea creditorilor.— Contestațiunile în privința colocării creanțelor.— Termen.— Tablou necontestat.— (Art. 552, 506 bis și 525 și urm. din Pr. civ.).

Urmărire imobiliară.— Adjudecare.— Depunerea prețului în efecte.— Condițiuni.— Un adaos de 10 la sută peste preț.— Causa pentru care este cerut acest adaos.— Când nu este necesar.— (Art. 551 din Pr. civilă).

1. Excepțiunea de incompetență trebuie propusă, sub pedeapsă de a nu mai fi ținută în seamă, înaintea excepțiunii de conexitate, și aceasta chiar când cererea de conexare a fost făcută de o altă parte de cât aceea ce a propus excepțiunea de incompetență.

Această regulă se aplică, fără nici o distincție, atât în privința conexării prevăzută în mod general de art. 110 din Pr. civilă, cât și la cea prevăzută în art. 523 din aceeași Procedură, specială urmăririlor silite.

2. Conexarea mai multor urmăriri ale aceluiași imobil, făcute la diferite tribunale, se poate face la tribunalul ales în prima ipotecă, numai în cazul când o urmărire a fost începută și la acest tribunal.

3. Alegerea tribunalului de urmărire prin actul de ipotecă, când se face nu în favoarea debitorului ci în aceea a creditorului, acesta rămâne liber a face urmărirea prin tribunalul situațiunii imobilului.

4. Un contract de locațiune transcris are toate caracterle unei sarcini care interesează și poate decide pe cineva a cumpăra sau nu imobilul pus în vânzare, și dar netrecerea unui asemenea contract în afipite și publicațiuni poate atrage nulitatea urmăriri; însă dacă locatarul s'a prezentat înaintea tribunalului de urmărire și, prin petițiune în regulă, a arătat că este arendaș al imobilului urmărit și că contractul său este transcris, iar această împrejurare, la ziua de licitațiune, s'a pus de tribunal în vederea concurenților, prin aceasta se înlătură vătămarea ce putea să rezulte din omisiunea d'a se trece în afipite și publicațiuni această sarcină, și ne mai existând prejudecării, această omisiune nu poate atrage nulitatea urmăriri.

5. Adjudecatorul poate depune drept preț al adjudecării nu numai creanța sa ipotecară sau privilegiată în rang util și necontestat, dar și o altă creanță ipotecară sau privilegiată, a unui alt creditor, destul numai să fie și aceasta în rang util și necontestat, și pentru aceasta nu este trebuință ca această creanță să fi fost cedată sau subrogată adjudecatorului, fiind de ajuns numai consimțimântul ambilor creditori ori care ar fi forma în care s'a manifestat acest consimțimânt.

6. Ori-ce contestațiune în privința colocării creanțelor nu poate fi ridicată și nu se poate judeca de cât cu ocaziunea formării tabloului de ordinea creditorilor și pe calea indicată de art. 506 bis și 525 și urm. din Pr. civilă.

Prin urmare, o dată ce o creanță este înscrisă în tabloul de ordinea creditorilor și acest tablou a rămas necontestat în termenul prevăzut de lege, acea creanță și păstrează rangul în care a fost înscrisă și poate fi depusă drept preț dacă este în rang util.

7. *Adjudecatorul poate depune prețul și în efecte de ale Statului său garantate de Stat, socotite după cursul zilei de depunere, însă cu cuponul curent și cu un adaus de zece la sută peste preț.*

Acest adaos fiind cerut pentru a se garanta integral prețul eșit la adjudecare în cazul când, de la depunerea efectelor drept preț și până când adjudecatorul este obligat să depună prețul în numerar, ar rezulta vre-o diferență de curs la aceste efecte, numai este necesar a se depune când adjudecatorul care a depus prețul său parte din preț în efecte este el însuși creditor al debitorului expropriat și că plata creanței sale trebuie, după contractul de ipotecă, să i se facă tot în efecte după cursul zilei, căci în acest caz ori-ce pericol pentru diferența de curs încetează.

Decisiunea 483/903.— Respinse toate motivele de casare depuse de C. G. Vernescu, și Ecaterina Singurof în recursul făcut contra ordonanței de adjudecare a trib. Buzău, No. 4111/903, în proces cu Societ. de Economie Iași, afară de motivul III depus de d-l Vernescu, asupra căruia ivindu-se divergiuța de opinii, a rămas a se judeca în complectul prevăzut de art. 22 din legea organică a Curței de casație.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l consilier C. R. Manolescu;

Pe d-nii avocați C. G. Disescu, Al. Djuvara și Al. Constantinescu în dezvoltarea motivelor de casare; și

Pe d-nii avocați: Toma Stelian, St. Șendrea și M. Sipsomo în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului I din motivele depuse de recurentul C. G. Vernescu:

«Exces de putere, greșită interpretare și aplicare a art. 111 bis și 523, și violarea art. 495 Proc. civ.

«Am propus înaintea Tribunalului Buzău declinatoriul de competență, pe motiv că prin actul de ipotecă am ales Tribunalul de Iași secția III ca Tribunal de urmărire, potrivit art. 495 Proc. civilă.

«Mi s-a respinge acest incident pe motiv de tardivitate, când pe de o parte din însăși ordonanța de adjudecare se constată că am propus acest incident din momentul ce mi s'a dat cuvântul pentru prima oară în această instanță; pe de altă parte nu putea fi vorba de tardivitatea incidentului chiar după conexare, cea ce în speță nu avusese încă loc, intru-cât nu era vorba de conexare prevăzută de art. 110 Proc. civ., și care să tragă după dânsa sancțiunea din art. 111 bis, ci de conexarea prevăzută de art. 523 Proc. civ., care se putea pronunța și din oficiu, și chiar înainte de ziua fixată pentru vânzare. În materiile de urmărire silite nu este loc de a se face aplicarea art. 111 bis din acest punct de vedere, și Tribunalul respingându-mi totuși incidentul de incompetență ca tardiv, a interpretat și aplicat greșit sus zisele texte de lege, comițând și un invederat exces de putere».

Având în vedere ordonanța supusă recursului din care se constată că imobilele datornicului C. G. Vernescu, recurent astăzi, situate în județul Buzău, fiind urmărite de prima Societate de economie din Iași, creditoare ipotecară în primul rang, înaintea tribunalului de Buzău, și de către un creditor ipotecar în rangul al doilea, Șt. Șendrea, înaintea tribunalului de Iflov, în ziua de 14 Iunie 1902, termenul fixat pentru vânzare de către tribunalul Buzău, s'a prezentat creditorul Șt. Șendrea, și, în unire cu reprezentantul Primei societăți de economie din Iași, a cerut ca tribunalul de Buzău, să intrunească ambele urmăriri spre a se face o singură vânzare;

Că, în urma acestei cereri, datornicul urmărit, C. G. Vernescu, a ridicat excepțiunea de necompetență, susținând că tribunalul de Buzău, este necompetent a face această urmărire, de oare ce prin contractul de împrumut intervenit între el și Prima societate de economie din Iași, după a cărei cerere se făcea urmărirea înaintea tribunalului de Buzău, părțile au ales tribunalul de Iași ca tribunal de urmărire;

Că tribunalul a respins ca tardivă excepțiunea de necompetență, conform art. 111 bis din Procedura civilă;

Având în vedere art. 111 bis din Procedura civilă;

Considerând că, după acest text de lege, excepțiunea de necompetență trebuie propusă, sub pedeapsă de a nu mai fi ținută în seamă, înaintea excepțiunei de conexitate, și fără ca acest text de lege să facă vre-o distincțiune atunci când cererea de conexare a fost făcută de o altă parte de cât aceea ce a propus excepțiunea de necompetență;

Că de asemenea legea nu face nici o deosebire în privința conexării prevăzută în mod general de art. 110 din Pr. civilă și cea prevăzută în art. 523 aceeași procedură, specială urmărilor silite;

Că, așa fiind, intru cât excepțiunea de necompetență ridicată de debitorul urmărit a fost propusă în urma cererii de conexare făcută de creditorii urmăritori, cu drept cuvânt a fost respinsă de tribunal ca tardivă;

Că dar acest motiv de casare are a fi respins ca neintemeiat; *Asupra motivului al II din cele depuse de recurentul C. G. Vernescu:*

«Greșită interpretare și violare a art. 523 Proc. civ. combinat cu 108 Proc. civ. și exces de putere.

«După conexarea urmărilor am cerut ca Tribunalul să se conforme dispozițiilor categorice ale art. 523 proc. civ. care prevede, ca în cazul când un imobil este urmărit înaintea mai multor Tribunale, întrunirea se va face la Tribunalul ales în prima ipotecă.

«Or, Tribunalul ca să mi respingă această cerere decide printr'o greșită interpretare și violare a acestor texte de lege, că n'ar fi loc a se trimete dosarul la Trib. de Iași, intru cât înaintea aceluși Tribunal nu s'ar găsi pendinte nici o urmărire, deși Trib. de Iași este ales în prima ipotecă.

«Ast-fel de interpretare este greșită, căci în art. 108 a prevăzut anume că un Tribunal când se declară necompetent, seizează dânsul Tribunalul competent prin trimeterea dosarului la acel Tribunal, fie că părțile s'au adresat sau nu acolo, așa că conform acestui text de lege nu era necesar ca și Trib. Iași să fi fost seizat de mai înainte de vre-o urmărire pentru ca art. 523 să fie aplicat.

«Pe lângă aceasta, Tribunalul mai comite și un exces de putere când hotărăște că alegerea Tribunalului ar fi fost făcută numai în interesul creditorului, favoare la care dânsul declară că renunță, când din nimic nu rezultă aceasta, ci alegerea fiind făcută cu consimțământul ambelor părți, numai ambele o puteau modifica; și în cazul cel mai rău, nu se vede ca reprezentantul Societății Economice de Iași să fi avut dreptul de a renunța la această alegere, chiar dacă prin imposibil s'ar fi putut admite, că ea era făcută numai în favoarea Societății creditoare».

Având în vedere că, după art. 523 Pr. c., conexarea mai multor urmăririi ale aceluiași imobil, făcute la diferite tribunale, se poate face la tribunalul ales în prima ipotecă, numai în cazul când o urmărire a fost începută și la acest tribunal;

Considerând că, în speță, din ordonanța supusă recursului, se constată că înaintea tribunalului de Iași, tribunalul ales în prima ipotecă, aceea a Societății de economie, nu fusese începută nici o urmărire, și dar tribunalul de Buzău, tribunalul situațiunei imobilului, tribunalul în drept a face urmărirea, nu putea trimete afacerea la un tribunal înaintea căruia nu se făcuse nici o cerere de urmărire;

Considerând, de altminteală, că alegerea tribunalului de urmărire prin actul de ipotecă, când se face, ca în speță, nu în favoarea debitorului, ci în aceea a creditorului, acesta rămâne liber a face urmărirea prin tribunalul situațiunei imobilului; că dar tribunalul de Buzău, fiind competent a face această urmărire, și intru cât înaintea tribunalului de Iași nu era începută nici o urmărire, cu drept cuvânt a respins cererea recurentului, și deci și acest motiv de casare este neintemeiat;

Asupra motivului al IV din motivele recurentului C. G. Vernescu:

«Violarea art. 506 comb. cu 512 Proc. civ.

«Am arătat că în afipte și publicațiunii s'a omis a se menționa și contractul de arendare al Moșiei transcris la trib. Buzău, sub No. 736, din 15 Maiu 1901, că omiterea acestei sarcini constituie o violare a art. 506 Pr. civ., prevăzută sub pedeapsă de nulitate de art. 512.

«Tribunalul spre a mi respinge acest incident care atrăgea nulitatea publicațiunilor, pretinde că art. 505 Proc. civ., care nici nu era aplicabil în speță, nu cere a se trece în publicațiunii alte sarcini de cât ipotecă și privilegiu, și că acest articol n'ar fi prevăzut sub pedeapsă de nulitate».

Considerând că art. 506 Pr. civ., pe lângă cele-lalte enunțări ce afișele și publicațiunile trebuie să coprinză, prescrie ca să se menționeze și diferitele sarcini ale imobilului până atunci cunoscute; că un contract de locațiune transcris are toate caracterele unei sarcini care interesează și poate decide pe cine-va a cumpăra sau nu imobilul pus în vânzare; că debitorul urmărit are și dănsul interes să ceară nulitatea afișelor și publicațiunilor în cari s'ar constata că s'a omis o astfel de sarcină, cu condițiune însă ca această omisiune să'i fi cauzat o vătămare ce nu se poate repara de cât anulând actul;

Considerând că, așa după cum rezultă din ordonanța de judecare supusă recursului, deși în afișe și publicațiuni nu se vorbește de existența contractului de arendare, însă locatarul pe baza somațiunii din afișe și publicațiuni, făcută în conformitate cu dispozițiunile art. 506 Pr. civ., s'a prezentat înaintea tribunalului de urmărire, și, prin petițiune în regulă, a arătat că este arendaș al moșiei în chestiune și că contractul său este transcris, iar această împrejurare, la ziua de licitațiune, s'a pus de tribunal în vederea concurenților;

Că așa dar, chiar în ipoteza, ne probată la instanța de fond, că acest contract era avantajos și că de s'ar fi adus la cunoștința publicului existența lui ar fi fost un stimulent pentru o mai întinsă concurență, tot nu se putea anula afișele și publicațiunile, pentru că, prin punere în vederea amatorilor că imobilul este arendat și că contractul e transcris, s'a înlăturat vătămarea ce putea să rezulte din omisiunea acestei sarcini; că neexistând prejudiciu, conform art. 735 Pr. civ., omisiunea semnalată nu poate atrage nulitatea urmăririi, și motivul de casare, bazat pe această omisiune, câtă a se respinge ca nefondat.

Asupra motivului V din recursul făcut de C. G. Vernescu comun cu motivul I din recursul făcut de Ecaterina Singuroff:

•Violarea art. 552 Proc. civ. și exces de putere.

•M'am opus la primirea creanței Societății de Economie din Iași, drept preț din partea d-lui Șendrea, întru cât legea nu admite de cât depunerea de creanțe ale judecatorului, fie ele de la început ale sale, fie că au trecut în urmă în patrimoniul său printr'un mijloc legal adică prin cesiune sau subrogațiune.

•De și în speță este necontestat că această creanță a societății, n'a fost nici cedată d-lui Șendrea, și nici n'a fost subrogată, totuși tribunalul printr'un exces de putere și violarea sus țisului text de lege, cu toată opunerea mea, primesce această creanță în prețul ce d-nu Șendrea era obligat a depune.

Având în vedere că după art. 552 din Procedura civilă, judecatorului poate depune drept preț creanța sa ipotecară sau privilegiată dacă este în rang util și necontestat, iar din desbaterile parlamentare ce au avut loc cu ocaziunea discuției și votării acestui articol, rezultă că se poate depune de către judecator ca preț, în afară de creanța sa, și o altă creanță ipotecară sau privilegiată a unui alt creditor, destul numai să fie în rang util și necontestat, și pentru aceasta nu este trebuință ca această creanță să fie cedată sau subrogată judecatorului, fiind în de ajuns numai consimțământul ambilor creditori, ori care ar fi forma în care s'au manifestat acest consimțământ;

Considerând că, în speță, din ordonanța supusă recursului, se constată că judecatorul Șt. Șendrea, creditor ipotecar în al doilea rang, a depus drept preț nu numai creanța sa ipotecară, în rang util și necontestat, dar și creanța ipotecară a Primei societăți de economie din Iași, creditoare în primul rang în imobilele urmărite, creanță tot în rang util și necontestat, și depusă ca preț pentru judecatorul Ștefan Șendrea, chiar de reprezentantul autorizat al Societății, și cu consimțământul judecatorului;

Că tribunalul, primind drept preț aceste două creanțe ipotecare, nu a violat nici un text de lege și nu a săvârșit nici un exces de putere, astfel că și acest motiv, comun ambelor recursuri, urmează a fi respins;

Asupra motivului al VI din recursul C. G. Vernescu comun cu motivul al II din recursul Ecaterina Singuroff:

•Violarea art. 556, comb. cu art. 580 și 587 Proc. civ. și exces de putere.

•Tribunalul prin exces de putere și violarea acestor texte de lege m'î respinge contestația ce am făcut contra depunerii prețului judecării de către d-nu Șendrea, pe motiv că tabloul de ordinea creditorilor ne fiind contestat înainte de judecare, orice contestație relativă la suma creanței ar fi inadmisibilă.

•Or, tabloul de ordine n'are alt rol de cât de a determina rangul creanței, nici o dată însă suma ei, chestiune care nu se poate discuta de cât sau la depunerea creanței drept preț, sau la tabloul de distribuire. Pe lângă aceasta, necontestarea creanței înainte de judecare n'are nici o sancțiune, ci potrivit sus țiselor texte de lege, contestațiile se pot face ori când până nu s'a înaintat tabloul cu extract Casei de depuneri.

Având în vedere că după art. 506 bis din noul Cod de procedura civilă, art. în care s'au înglobat dispozițiile art. 573, 575 și 576 din vechiul Cod de procedură civilă, ori ce contestațiune în privința colocării creanțelor nu poate fi ridicată și nu se poate judeca de cât cu ocazia formării tabloului de ordinea creditorilor și pe calea indicată de menționatul articol 506 bis și de art. 525 și următorii din aceeași procedură;

Că, prin urmare, o dată ce o creanță este înscrisă în tabloul de ordinea creditorilor, și acest tablou a rămas necontestat, în termenul prevăzut de lege, cum în speță, constată în fapt tribunalul, cea creanță și păstrează rangul în care a fost înscrisă și poate fi depusă drept preț dacă este în rang util.

Că dar și acest motiv, comun ambelor recursuri, are a fi respins ca neintemeiat;

Asupra motivului VII din recursul C. G. Vernescu comun cu motivul IV din recursul Ecaterinei Singuroff:

•Eroare grosieră, violarea art. 551 al 2-lea Proc. civ., și exces de putere.

•Am contestat depunerea prețului de către d-nu Șendrea pe motiv că n'a depus și adausul de 10% prevăzut de art. 551 al 2 Proc. civ., prețul fiind depus în efecte; Tribunalul printr'o eroare grosieră găsește că prețul este depus întreg, când după calculul precis ce am făcut în concludii am arătat că până la completarea prețului mai lipsește 14183 lei.

•Tribunalul prin exces de putere ține în calcul prețului și suma de 18000 lei onorariul de avocat, sumă contestată și pe care părțile au declarat că rezervă a judeca distribuția, fără care sumă prețul nu este complet și potrivit cererii mele înregistrată la No. urma să se pue din nou moșia în vânzare în compt.

•Tribunalul violează sus țisul articol și atunci când hotărăse că d-nu Șendrea nu e obligat a depune 10% la suma de lei 321750, creanțele sale ipotecare, aceste creanțe constând în efecte.

Având în vedere art. 551 din Procedura civilă care permite judecatorului a depune prețul și în efecte de ale Statului sau garantate de Stat, socotite după cursul zilei de depunere, însă cu couponul curent și cu un adaus de zece la sută peste preț;

Considerând că legiuitorul, cerând acest adaus de zece la sută, a voit să garanteze integral prețul eșit la judecare în cazul când de la depunerea efectelor drept preț și până când judecatorului este obligat să depună prețul în numerar, ar rezulta vre-o diferență de curs la aceste efecte;

Considerând însă că atunci, cum este cazul în speță, după constatarea în fapt a tribunalului, judecatorului care a depus prețul său parte de preț în efecte publice, este el însuși creditor al debitorului expropriat și că plata împrumutului său urmează să i se facă tot în efecte publice după cursul zilei, pericolul de diferență de curs încetează, și în asemenea caz nedepunerea de către judecator a adausului de zece la sută peste preț, nu poate atrage nulitatea ordonanței de judecare;

Că așa fiind și acest motiv, comun la amândouă recursurile este neintemeiat, și ca atare are a fi respins;

Având în vedere că asupra motivului al treilea din motivele depuse de recurentul C. G. Vernescu, relativ la violarea art. 73 din Proc. civilă, ivindu-se divergență de opinii, astfel că urmează a se judeca din nou în completul prevăzut de art. 22 din legea organică a Curții de casațiune;

Pentru aceste motive, respinge, etc.

TRIBUNALUL IAȘI, Secția II

Audiența de la 20 Octombrie 1903

Președinția D-lui C. GRIGORIU, Președinte

Sentința penală No. 746

Parte civilă. — Opozițiune. — Dacă în penal există drept de opozițiune pentru partea civilă. — (Art. 154, 183 și 197 din Proc. penală).

In materie corecțională, partea civilă nu are drept de opozițiune.

Tribunalul deliberând, și

Având în vedere că în fapt partea civilă Strul A. Ida prin petițiunea înregistrată la No. 6394 din 13 Iunie a. c. a făcut opoziție în contra sentinței No. 418 din 28 Mai a. c. a Tribunalului Iași, secția II, care îi respinge apelul său, în contra cărții de judecată No. 173 din 7 Martie a. c. a Judelei de Pace ocolului III Iași;

Având în vedere incidentul de inadmisibilitate a opoziției părții civile, la sentința corecțională a acestui trib. ridicat de d-l avocat N. Botez din partea inculpaților;

Având în vedere și concluziunile puse de oponent prin avocatul său d-l Al. Stoica, cum și ale d-lui Procuror pentru respingerea incidentului;

Considerând că de și opozițiunea este un mijloc legal de retractare a hotărârilor judecătorești, cu toate acestea pentru exercițiul ei trebuie un text care să arate durata de când începe și când se împlinește; că pentru aceasta, în opinie contrară se recurge la art. 183 din Proc. penală care nu vorbește de cât de opoziția inculpatului (text precis) într-un text în Procedura penală care să reglementeze dreptul de opozițiune a părții civile;

Considerând că în lipsa unui asemenea text interpretul nu poate să recunoască acest drept de opoziție, fără a cădea în arbitrar, și în adevăr de câte zile va fi dreptul de opozițiune a părții civile? De cinci zile conform art. 183 Proc. penală sau de opt zile conform art. 154 Procedura civilă? Se susține că termenul de opozițiune va fi de cinci zile, însă această părere să rează după cum am văzut, pe textul art. 183 Proc. penală care nu poate fi întins prin analogie, fiind în materie penală. A susține că termenul de opoziție este de opt zile ca în materie civilă, încă este dubios. În ambele cazuri arbitrarul se manifestă;

Considerând că după principiile fundamentale ale procedurii penale, drepturile părții civile fiind mult mai restrânse, de cât drepturile Ministerului Public, și ale apărării, nu se poate zice că partea civilă a fost judecată, fără a fi ascultată, de oare ce a avut posibilitatea de a se înfățișa în instanța penală, când s'a dat sentința, fiind citată, sau în persoană, sau prin procurator, că ne înfățișându-se atunci (nici în persoană, nici prin procurator) ea nu mai are alt drept, de cât de a apela sentința dată în lipsa sa conform art. 197 Pr. penală;

Pentru considerentele acestea, redactate de d-l Judecător Al. Negrescu, tribunalul, în majoritate, admite incidentul de neadmisibilitate a opoziției părții civile, la sentința corecțională a acestui trib., și deci ne putând intra în cercetarea opozițiunii părții civile, nu poate cerceta nici apelul părții civile, pe care implicit urmează al respinge și a confirma cartea de judecată apelată;

Pentru aceste motive, în neunire cu concluziunile d-lui procuror L. Teodorescu, tribunalul, în majoritate, respinge opoziția, etc.

(ss) A. Negrescu, A. Varlam.

Osebită părere

Văzând că în materie contențioasă, dreptul de opozițiune a părții ce a lipsit la judecată, este o urmare a principiului fundamental: că nimenea nu poate fi judecat fără a fi ascultat; sunt de părere că, un asemenea drept nu poate fi rădicat de cât prin un expres text de lege, dar nici cum prin faptul că legea ar tă-

cea, sau prin argumentarea: «qui dicit de uno, negat de altero», argumentare ce nu 'și are tăria de cât atunci când concluziunea este în acord cu principiul stabilit de lege.

Pentru aceste motive sub scrisul președinte, am rămas cu separată opinie: că în specie atât opozițiunea făcută de partea civilă Strul A. Ida contra cărții de judecată No. 15/903, cât și apelul făcut contra cărții de judecată No. 173/903 pronunțată asupra aceiași opozițiunii, sunt admisibile.

(s) C. Grigoriu

Observațiune. — În sensul majorității trib. a se vedea *Curierul Judiciar* No. 37/903, același tribunal în un alt complex. Tot în acest sens s'a pronunțat și d-l judecător de pace ocolul 3 Iași (d-l Coslovanu) prin cartea de judecată apelată de partea civilă, la tribunal, căci și la prima instanță partea civilă se lăsase în opozițiune, care i-a fost respinsă ca neadmisibilă, soluțiune împărțită și de majoritatea tribunalului prin sentința ce publicăm.

(N. R.)

INFORMAȚIUNI

Consiliul de disciplină al avocaților din județul Ilfov a lansat următoarea încheiere care, pentru a se putea avea în vedere, a fost trimisă în copie tuturilor consiliilor de avocați din județe.

Pentru o mai întinsă publicitate îi facem și noi loc aci, rezervându-ne dreptul d'a zice câte-va cuvinte asupra ei, în un viitor număr:

Consiliul de Disciplină al Avocaților din județul Ilfov
Decisiunea No. 125

Consiliul,

Având în vedere că conform decretului promulgat la 29 Decembrie 1864, avocații sunt obligați ca și magistrații de a purta uniformă când sunt în ședință.

Având în vedere că dispozițiunile acestui decret au fost consacrate prin art. 88 din Procedura civilă din 1865, care au fost menținute la modificarea făcută în 1900.

Având în vedere că caracterul obligatoriu al uniformei prevădută de decretul din 1864 a fost recunoscut de Ministrul de Justiție atât în 1869 prin raportul No. 7138 din 21 Iunie cât și în 1900 cu ocaziunea desbaterilor asupra Procedurii civile în Senat.

Pentru aceste motive,

Consiliul decide:

De la 1 Februarie 1904 avocații vor fi obligați a purta uniforma prevădută de art. 2 al decretului din 29 Decembrie 1864 când se vor prezenta în ședință la Tribunalul Ilfov, la Curtea de apel din București și la înalta Curte de casațiune, fie pentru a răspunde la apel, fie pentru a pleda.

Dată la 13 Decembrie 1903.

Decan, M. Antonescu.

Membrii: N. Ath. Popovici, Al. Djuvara, V. Athanasovici, N. Protopescu, N. Mitescu, C. Cernescu.

BIBLIOGRAFIE

Vient de paraitre:

La Question Israélite en Roumanie par Francis Rey chargé de conférences a la Faculté de Droit de Paris (extrait de la Revue générale de droit international public).

Această lucrare va face obiectul unei dări de seamă amănunțite într'un număr ulterior a ziarului nostru.